

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
बुधवार, दिनांक १९ जून, २०१९
(सकाळी १०-०० ते ११-४५ वाजेपर्यंत)

लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(१) सर्वश्री शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, जनार्दन चांदूरकर, रामहरी रुपनवर, आनंदराव पाटील, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री हरिसिंग राठोड, चंद्रकांत रघुवंशी, अमरनाथ राजूरकर, सुभाष झांबड, डॉ. वजाहत मिर्झा, श्री. मोहनराव कदम, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, श्री.विलास पोतनीस, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबईच्या विविध भागात मेट्रो प्रकल्पाच्या सुरु असलेल्या बांधकामामुळे नरीमन पॉईंट भागापासून दूरवर पडलेल्या खड्ड्यांमध्ये मोठ्या प्रमाणात साचत असलेले गढूळ पाणी, या गढूळ व गलिच्छ पाण्यामुळे मलेरिया, डेंग्यू इत्यादी आजार पसरविणाऱ्या डासांची मोठ्या प्रमाणात होत असलेली निर्मिती, त्यामुळे मुंबईतील बऱ्याच भागात मलेरिया, डेंग्यू इत्यादी रोगांची नागरिकांना झालेली लागण, मोठ्या प्रमाणात या आजाराच्या रुग्णांना रुग्णालयात दाखल करावे लागत असणे, काहींची चिंताजनक झालेली अवस्था, सदर बाबी शासनाच्या व मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाच्या निदर्शनास आलेल्या असणे, मात्र त्याकडे होत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, यावर प्रतिबंधात्मक उपाय करणाऱ्या यंत्रणांमध्ये समन्वयाचा असलेला अभाव, परिणामी नागरिकांच्या आरोग्याचा निर्माण झालेला गंभीर प्रश्न, यात तातडीने लक्ष घालून आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची गरज, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही, उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) श्री. रामदास आंबटकर, प्रा. अनिल सोले, श्री. नागोराव गाणार, डॉ. (श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, सर्वश्री शरद रणपिसे, रामहरी रुपनवर, अमरनाथ राजूरकर, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, चंद्रकांत रघुवंशी, विलास पोतनीस, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"चंद्रपूर जिल्ह्यातील राजुरा येथील इन्फंट जिजस इंग्लिश स्कूलव्दारे संचालित

आदिवासी मुलींच्या वसतीगृहात ७ अल्पवयीन मुलींवर लैंगिक अत्याचार झाल्याचा प्रकार वैद्यकीय अहवालावरून दिनांक ६ एप्रिल, २०१९ रोजी निदर्शनास येणे, सदर आश्रम शाळेतील मुलींच्या पोटात दुखत असल्याने सदर मुलींना दवाखान्यात उपचार करण्याकरीता भरती केले असता सदर लैंगिक शोषणाचा प्रकार दिसून आल्याने याची तक्रार मुलींनी व पालकांनी राजुरा पोलीस स्टेशन येथे करणे, त्यातच बाबूपेठ येथील स्नेहदिप बालगृहात एका अल्पवयीन मुलीवर बलात्कार केल्याची दिनांक १२ सप्टेंबर, २०१८ ला घडलेली घटना, सांगली जि. कूरवळ वारणा-मोरणा शिक्षण संस्थेच्या आश्रमशाळेतील ८ अल्पवयीन मुलींवर संस्थापकाकडून झालेले लैंगिक शोषण, राज्यात मोठ्या प्रमाणात आदिवासी अल्पवयीन मुलींवर वारंवार लैंगिक शोषण, बलात्कार व अत्याचाराच्या घडणाऱ्या घटना, मुलींच्या वसतीगृहात पुरुष कर्मचाऱ्यांना रात्रीच्या वेळी नेमण्यात येणे, वसतीगृहात सतत होणाऱ्या लैंगिक शोषणाच्या घटना, त्यामुळे आदिवासी मुलींच्या शिक्षणावर व त्यांच्या बौद्धिक विकासावर होत असलेला विपरीत परिणाम, पिडीत मुलींना न्याय मिळण्याकरीता अत्याचार करणाऱ्यांवर कठोर कार्यवाही करण्याची विविध संघटना स्तरावरून व महिलांकडून होत असलेली मागणी, शासनाने पिडीत मुलींना न्याय मिळण्याकरीता कठोर कायदे व दोषींवर कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **सर्वश्री गोपीकिसन बाजोरीया, विप्लव बाजोरिया, अॅड. अनिल परब, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"आयुक्त, अकोला महानगरपालिका, अकोला यांनी दिनांक १ एप्रिल, २०१३ ते दिनांक ३१ मार्च, २०१७ रोजी पर्यतच्या दिलेल्या ऑडिट अहवालात अनेक त्रुट्या आढळून येणे, सदर ऑडिट मध्ये नमुद केलेल्या योजनेमध्ये अनियमित खर्च, चुका, गैरकारभार झाल्याचे स्पष्ट होणे, अकोला महानगरपालिकेकडून राबविण्यात आलेल्या भूमिगत गटार योजनामध्ये अनियमित वायफळ खर्च करण्यात आल्याचे तर स्वच्छता भारत अभियानामध्ये अनुदानाचा गैरवापर, पालिकेतील अधिकाऱ्यांची रिक्त पदे भरण्यासंदर्भात समन्वय नसणे, पंतप्रधान आवास योजनेमध्ये समन्वयाअभावी मंदगतीने कामे सुरु असणे, आयुक्तांच्या निवासस्थानाकरिता जागा शोधण्याकरिता अतिरिक्त/वायफळ खर्च करणे, पर्यटन विकसित निधीमध्ये तसेच १२ व १३ व्या वित्त आयोगाच्या निधीमध्ये अनियमितता आढळून येणे, अंतर्गत लेखापरिक्षक यांना अनेक बाबीमध्ये त्रुटी आढळून आलेल्या असून यासंदर्भात सादर

केलेल्या ऑडिट अहवालात नमूद असणे, सदर नमूद त्रुटीबाबत अद्यापी खुलासा करण्यात आलेला नसणे, सदर अहवालातील त्रुटी, चुका व गैरप्रकार यासंदर्भात शासनाने गांभीर्याने लक्ष घालून यास जबाबदार असणाऱ्यांविरुद्ध कठोर कारवाई करण्याची नितांत आवश्यकता, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **श्रीमती विद्या चव्हाण**, सर्वश्री किरण पावसकर, धनंजय मुंडे, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री जयंत पाटील, ख्वाजा बेग, अनिकेत तटकरे, हेमंत टकले, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मुंबई शहरात पालिकेची चार वैद्यकीय महाविद्यालये आणि संलग्न रुग्णालये १७ उपनगरीय रुग्णालये आणि १७५ रुग्णालये असतानाही मोडकळीस आलेल्या इमारती, अपुरी यंत्रसामुग्री, विशेष डॉक्टरांची कमतरता आणि सरकारी उदासीनता यामुळे शहरातील आरोग्य व्यवस्थेचा गैरकारभार सातत्याने समोर येत असणे, शस्त्रक्रियेसाठी आवश्यक कपडे धुतले नसल्याने शस्त्रक्रिया पुढे ढकलणे, परिचारिकांच्या मुजोरपणामुळे बाल क्षय रुग्णांना रुग्णालयाबाहेर काढणे, खाजगी प्रयोगशाळांमध्ये चाचण्या करण्यास पाठवून रुग्णांना आर्थिक अडचणीत आणणे, पुरेश्या कर्मचाऱ्यांची कमतरता, शस्त्रक्रियांसाठी आवश्यक साधनांचे निर्जंतुकीकरण प्रशिक्षणाचा अभाव, व्यवस्थापनातील असमन्वय, मार्गदर्शक तत्वाच्या अमंलबजावणीतील अनास्था, अशा अनेक व्याधींनी सरकारी रुग्णालयेच आजारी असणे, जोगेश्वरी येथील बाळासाहेब ठाकरे ट्रॉमा रुग्णालयातील सात रुग्णांवर मोतीबिंदू शस्त्रक्रियेनंतर ओढवलेला दुर्धर प्रसंग हा शस्त्रक्रिया साधने निर्जंतुक न केल्याने जंतुसंसर्ग झाल्याचे चौकशी दरम्यान निदर्शनास आलेले असणे, यामुळे सरकारी रुग्णालयात उपचार घेणाऱ्या रुग्णांच्या बाबतीत प्रशासन उदासीन असणे, यामुळे सर्वसामान्य नागरिकांमध्ये पसरलेला तीव्र असंतोष व असुरक्षिततेचे वातावरण, याप्रकरणी शासनाने केलेली वा करावयाची कारवाई व शासनाची प्रतिक्रिया."

(५) **सर्वश्री हेमंत टकले**, धनंजय मुंडे, किरण पावसकर, आनंद ठाकूर, अॅड. राहुल नार्वेकर, सर्वश्री विक्रम काळे, सतिश चव्हाण, श्रीमती विद्या चव्हाण, सर्वश्री अनिकेत तटकरे, प्रकाश गजभिये, जगन्नाथ शिंदे, रामराव वडकुते, अरुणकाका जगताप,

ख्वाजा बेग, अब्दुल्लाखान दुर्गणी, अनिल भोसले, शरद रणपिसे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, रामहरी रुपनवर, आनंदराव पाटील, अॅड. हुस्नबानू खलिफे, डॉ. सुधीर तांबे, सर्वश्री अमरनाथ राजूरकर, सुभाष झांबड, हरिसिंग राठोड, मोहनराव कदम, जनार्दन चांदूरकर, प्रा. जोगेन्द्र कवाडे, डॉ. वजाहत मिर्झा, आर्कि. अनंत गाडगीळ, सर्वश्री चंद्रकांत रघुवंशी, नागोराव गाणार, प्रा. अनिल सोले, सर्वश्री गिरीशचंद्र व्यास, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, रामदास आंबटकर, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांनी वैद्यकीय पदव्युत्तर प्रवेश प्रक्रियेस आरक्षण लागू करण्यासाठी माहे मे, २०१९ पासून सुरु केलेले आंदोलन, मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय पदव्युत्तर परिक्षेसाठी शासनाने माहे नोव्हेंबर, २०१८ मध्ये राज्यात कायदा लागू करण्यात येणे, परंतु याविरुद्ध काही सामाजिक संस्थांनी न्यायालयात याचिका दाखल केली असता मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय पदव्युत्तर प्रवेश प्रक्रियेस आरक्षण लागू होत नसल्याचा मा. उच्च न्यायालयाने दिलेला निर्णय, केंद्र शासनाने जाहीर केलेले १० टक्के सवर्ण आरक्षण विधेयक, मराराष्ट्र शासनाच्या १६ टक्के आर्थिक व सामाजिक मागासवर्गीयांसाठीच्या आरक्षण विधेयकानंतर आलेले असणे, मात्र तरीही केंद्राच्या कायदानुसार प्रवेश प्रक्रिया होत असणे, राज्याच्या १६ आरक्षण विधेयकानुसार प्रवेश प्रक्रिया रद्द झालेली असणे, १६ टक्के देण्यात आलेले अतिरिक्त आरक्षण कायदेशीर दृष्ट्या सुरक्षित नसतानाही पुर्व तयारीशिवाय घाईघाईने लागू केल्याचे स्पष्ट झालेले असणे, याबाबतीत सरकारने अध्यादेश काढलेला असला तरी न्यायालयीन प्रक्रिया चालू असल्याने प्रवेश प्रक्रियेबाबत गोंधळाचे वातावरण कायम असणे, याप्रकरणी मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांनी त्याविरुद्ध सुरु केलेले आंदोलन, सदर आंदोलक विद्यार्थ्यांसोबत शासनाने चर्चा केली असता लेखी आश्वासन दिल्याशिवाय आंदोलन मागे घेत नसल्याचा घेतलेला निर्णय, या आंदोलनाला राज्यातील सर्व भागांतून प्रतिसाद मिळत असून मराठा समाजातील विद्यार्थ्यांना वैद्यकीय पदव्युत्तर प्रक्रियेस आरक्षण देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची कार्यवाही उपाययोजना व शासनाची भूमिका."

(६) **श्री. बाळाराम पाटील**, प्रसाद लाड, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम) मंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"फासेपारधी मुले शिक्षणाच्या मुख्य प्रवाहात यावीत यासाठी सतत संघर्ष

करून सन १९१६ मध्ये दैनिक लोकसत्ताच्या 'सर्वकार्येशु सर्वदा' या उपक्रमाच्या माध्यमातून मिळालेल्या निधीतून नांदगांव खंडेश्वर तालुक्यातील (जि.अमरावती) मंगळूर चव्हाळा येथे सुमारे ३ एकर परिसरात कोणत्याही सरकारी मदतीविना श्री.मतीन भोसले आणि त्यांच्या सहकाऱ्यांनी निवासी आश्रमशाळा उभारणे, या निवासी आश्रमशाळेत सद्यःस्थितीत फासेपारधी समुहातील ४५० विद्यार्थी शिक्षण घेत असतानाही समृद्धी महामार्गासाठी दिनांक ५ जून, २०१९ रोजी बुलडोझरच्या सहाय्याने आश्रमशाळा उध्वस्त केल्यामुळे सदरहू निवासी आश्रमशाळेत शिक्षण घेणाऱ्या गोरगरीब फासेपारधी समाजातील मुलांना नाहक शिक्षणापासून वंचित होण्याची आलेली पाळी, दिनांक ६ मार्च, २०१९ रोजी श्री.मतीन भोसले यांनी अन्य कार्यकर्त्यांसह सदरहू शाळा वाचविण्यासाठी विभागीय आयुक्त कार्यालयासमोर बेमुदत उपोषण सुरू केले असताना तसेच, मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांची भेट घेतली असता मुख्यमंत्र्यांनीही सकारात्मक संकेत देत शाळा उभारून दिली जाईल अशी स्पष्ट ग्वाही देवूनही त्याकडे शासनाचे जाणीवपूर्वक झालेले व होत असलेले दुर्लक्ष, विनाविलंब निवासी आश्रमशाळा उभारून देण्याची आवश्यकता, याप्रकरणी शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(दुपारी १२-०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे -

(क) तारांकित प्रश्न.

(ख) सोमवार, दिनांक १७ जून, २०१९ रोजीची तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे -

(१) मुख्यमंत्री : (क) महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा हक्क आयोग यांचा सन २०१७-२०१८ या वर्षाचा पहिला वार्षिक अहवाल

(ख) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये विधी व न्याय विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे

(अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सामान्य प्रशासन विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उच्च व तंत्र शिक्षण, मराठी भाषा, सांस्कृतिक कार्य, अल्पसंख्यांक विकास व वक्फ, संसदीय कार्य मंत्री

: (क) विधानपरिषदेच्या सन २०१९ च्या पहिल्या (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशनात दिनांक २५ फेब्रुवारी, २०१९ ते २८ फेब्रुवारी, २०१९ या कालावधीतील मा.मंत्री/मा.राज्यमंत्री महोदयांनी विधानपरिषद सभागृहात दिलेल्या एकूण ०६ आश्वासनांची यादी, तसेच सन २०१९ चे पहिले (अर्थसंकल्पीय) अधिवेशन संस्थगित झाल्यानंतर, पूर्तता करण्यात आलेल्या एकूण २८० आश्वासनांच्या पूर्ततेची विवरणपत्रे यादीसह सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह)

व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

- (ग) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **मराठी भाषा विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **अल्पसंख्यांक विकास विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.
- (च) विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये **संसदीय कार्य विभागाचे** सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे

(अविभाज्य भागासह) विवरणपत्र
सभागृहासमोर ठेवतील.

- (३) जलसंपदा मंत्री : मा.राज्यपाल महोदयांनी पाटबंधारे विकास क्षेत्रासंदर्भात दिलेल्या निदेशांच्या अनुषंगाने सन २०१९-२०२० च्या वार्षिक आखणीच्या नियोजनाबाबतचा तपशील सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.
- (४) सहकार मंत्री : विदर्भ, मराठवाडा आणि उर्वरित महाराष्ट्र यासाठी विकासमंडळे आदेश, २०११ मधील खंड ८ अन्वये सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभागाचे सन २०१७-२०१८ या आर्थिक वर्षाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय अनिवार्य प्रत्यक्ष खर्चाचे (अविभाज्य भागासह) व कार्यक्रमांतर्गत मंजूर नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाचे विवरणपत्र सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : लोकलेखा समितीचा "बावन्नावा", "त्रेपन्नावा", "चोपन्नावा", "पंचावन्नावा व "छपन्नावा" अहवाल सभागृहास सादर करणे.

चार : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचना — (असल्यास).

पाच : म.वि.प. नियम १०१ — अ अन्वये विशेष उल्लेख — (असल्यास).

- मध्यंतर -

सहा : राज्यपालांच्या अभिभाषणावर चर्चा (पहिला दिवस).

सात : शासकीय विधेयके —

विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे - विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक २ - महाराष्ट्र शेतजमीन (जमीनधारणेची कमाल मर्यादा) (सुधारणा) विधेयक, २०१९ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) महसूल मंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

(२) "सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र जमीन महसूल व विशेष आकारणी यामध्ये वाढ करण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१९"

विधेयक प्रवर समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री धनंजय मुंडे, शरद रणपिसे, प्रकाश गजभिये, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१९ चे वि.स.वि. क्रमांक ३ - महाराष्ट्र जमीन महसूल व विशेष आकारणी यामध्ये वाढ करण्याबाबत (सुधारणा) विधेयक, २०१९ खालील सदस्यांच्या प्रवर समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त दोन महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(१) महसूल मंत्री.	(२) श्री. धनंजय मुंडे, विरोधी पक्ष नेता
तथा वि.प.स.
(३) श्री.शरद रणपिसे, वि.प.स.	(४) श्री.प्रसाद लाड, वि.प.स.
(५) श्री.हेमंत टकले, वि.प.स.	(६) श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप,
वि.प.स.
(७) श्री.सतिश चव्हाण, वि.प.स.	(८) डॉ.नीलम गोन्हे, वि.प.स.
(९) अॅड.अनिल परब, वि.प.स.	(१०) श्री.विजय ऊर्फ भाई गिरकर,
वि.प.स.

आठ : (मंगळवार, दिनांक १८ जून, २०१९ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

श्री. सुरेश धस, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोऱ्हे, सर्वश्री विजय ऊर्फ भाई गिरकर, पृथ्वीराज देशमुख, गोपीकिसन बाजोरिया, सुजितसिंह ठाकुर, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री निलय नाईक, नरेंद्र दराडे, रामदास आंबटकर, विप्लव बाजोरिया, श्रीमती स्मिता वाघ, सर्वश्री रविंद्र फाटक, गिरीशचंद्र व्यास, अरुणभाऊ अडसड, रामराव पाटील, चंदूभाई पटेल, प्रा.अनिल सोले, सर्वश्री प्रविण पोटे-पाटील, नागोराव गाणार, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव —

"राज्यातील तालुक्यांमध्ये जून ते सप्टेंबर, २०१८ या कालावधीतील पर्जन्याची तूट, उपलब्ध असलेल्या भूजलाची कमतरता, दूरसंवेदन विषयक निकष, वनस्पती निर्देशांक, मृदू आर्द्रता, पेरणी खालील क्षेत्र व पिकांची स्थिती या सर्व घटकांचा एकत्रित विचार करुन या घटकांनी प्रभावित झालेल्या तालुक्यांपैकी १५१ तालुक्यांमधील १७,९८५ गावांमध्ये गंभीर/मध्यम स्वरूपाचा दुष्काळ शासनाने दिनांक ३१ ऑक्टोबर, २०१८ रोजीपासून घोषित केला असणे, त्यानंतरच्या कालावधीत १५१ तालुक्यांव्यतिरिक्त इतर तालुक्यांमधील ज्या महसुली मंडळामध्ये सरासरी पर्जन्यांच्या ७० टक्के पेक्षा कमी व एकूण पर्जन्यमान ७५० मि.मि. पेक्षा कमी झाले आहे अशा एकूण २६८ महसुली मंडळांतील ५,०९० गावांमध्ये शासनाने दुष्काळ घोषित केला असणे तसेच, ९३१ गावांमध्ये दुष्काळ सदृश परिस्थिती जाहीर केली असणे, अशारीतीने राज्यातील एकूण ४१ हजार गावांपैकी तब्बल २९ हजार गावांमध्ये दुष्काळ असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील दुष्काळाचा सामना करण्यासाठी राज्याचे मदत व पुनर्वसन मंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात येणे, प्रत्येक जिल्हाधिकारी कार्यालयात टंचाई नियंत्रण व समन्वयासाठी स्वतंत्र कक्ष स्थापण्यात आला असणे, राज्यातील मोठे, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयातील पाणीसाठा सन २०१८ च्या तुलनेत निम्मा किंवा त्याहूनही कमी असल्याची बाब निदर्शनास येणे, दुष्काळ घोषित केलेल्या किंवा दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित केलेल्या गावांतील शेतकऱ्यांना शासनाकडून जमिन महसूलात सूट, सहकारी संस्थांच्या कर्जाचे पुनर्गठण, मोठ्या प्रमाणावर शेतकऱ्यांना पिक कर्जमाफी देण्यात येणे, शेतीशी निगडित कर्जाच्या वसूलीस स्थगिती, कृषीपंपाच्या चालू विज बिलात ३३.५ टक्के सुट देऊन अंदाजे रुपये ६७३.४१ कोटीची सवलत

देण्यात आली असल्याचे निदर्शनास येणे तसेच, शालेय/महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या परिक्षा शुल्कात माफी, रोहयो अंतर्गत कामांच्या निकषात काही प्रमाणात शिथिलता, आवश्यक तेथे पिण्याचे पाणी पुरविण्यासाठी टँकरचा वापर, टंचाई जाहीर केलेल्या गावात शेतकऱ्यांच्या शेतीच्या पंपाची विज जोडणी खंडीत न करणे, विज थकबाकी न भरल्याने बंद करण्यात आलेल्या ३,३२० पाणीपुरवठा योजना पुन्हा सुरु करण्यात येणे, इ. धोरणात्मक निर्णय करून दुष्काळग्रस्त शेतकऱ्यांना या-ना-त्या माध्यमातून मदत करण्याचा शासनाचा प्रयत्न, राज्यात १,२६४ ठिकाणी चारा छावण्या सुरु करण्यात येणे व त्यात सुमारे १० ते ११ लाख जनावरे असणे, चारा छावण्यांसाठी औरंगाबाद विभागीय आयुक्तांना १११ कोटी, पुणे विभागीय आयुक्तांना ४ कोटी व नाशिक विभागीय आयुक्तांना ४७ कोटींचा निधी वितरित करण्यात आला असल्याची बाब निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांच्या ठिकाणी तात्पुरती स्वच्छतागृहे उभारण्यात येणे, चारा पिकाच्या लागवडीसाठी शेतकऱ्यांना २५ हजार क्विंटल बियाणांचे वितरण करण्यात येणे व त्यातून ५८ हजार हेक्टर क्षेत्रावर चारा पिकाची लागवड करण्यात आल्याने एकूण ३० लाख मेट्रिक टन चान्याचे उत्पादन झाले असणे, दिनांक १५ मे, २०१९ पासून चारा छावणीतील जनावरांच्या अनुदान दरामध्ये वाढ करून मोठ्या जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये १००/- व लहान जनावरांसाठी प्रतिदिन रुपये ५०/- हा वाढीव दर लागू केला असणे, चारा छावणीत दाखल झालेल्या जनावरांच्या उपस्थितीसाठी आठवड्यातून स्कॅनिंग करण्याचा निर्णय घेण्यात आला असणे, टँकर मंजूरीचे अधिकार उपजिल्हाधिकारी यांना व चारा छावणी मंजूर करण्याचे अधिकार जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आले असून मागणी होताच ताबडतोब टँकर व चारा छावणी मंजूर करण्यात येत असल्याची बाब निदर्शनास येणे, सद्यःस्थितीत २८,५२४ गावांमध्ये दुष्काळ/दुष्काळ सदृश परिस्थिती घोषित करण्यात आली असणे व त्याअनुषंगाने १७,९८५ गावांना दुष्काळी अनुदान वाटप करण्यात आले असणे व उर्वरित १०,५३९ गावांना वर उल्लेखित इतर ८ सुविधा लागू करण्यात आल्या असल्याचे निदर्शनास येणे, दुष्काळबाधित शेतकऱ्यांना कृषी विषयक मदत वाटप करण्यासाठी केंद्र शासनाकडून रुपये ४,७१४ कोटी रुपयांची मदत मंजूर करण्यात आली असणे, राज्यातील एकूण ६८,३०,८६५ शेतकऱ्यांना रुपये ४,५०८ कोटी रकमेच्या मदतीचे वाटप करण्यात आले असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील शेतकऱ्यांची थकित

विद्युत देयके असल्याने बंद असलेल्या पाणी पुरवठा योजनांची विद्युत जोडणी पुर्ववत करण्याकरिता शासनाकडून विद्युत देयके अदा करण्यात येणे व त्यापोटी मार्च, २०१९ अखेरपर्यंत रुपये १३२.३० कोटी इतका निधी खर्च झाला असणे, महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत राज्यात दिनांक ११ मे, २०१९ रोजी संपलेल्या आठवडयामध्ये एकूण ३६,६६० कामे चालू असून त्यावर ३,४०,९५२ इतकी मजूरांची उपस्थिती असल्याचे निदर्शनास येणे, चारा छावण्यांमधील पशुधनाची नोंदणी करून पशुधनाच्या संख्येची दैनंदिन नोंद ठेवण्यासाठी अॅन्ड्राईड मोबाईलवर आधारित प्रणालीचा वापर अनिवार्य करण्याचा निर्णय शासनाकडून घेण्यात येणे व शौर्य टेक्नोसॉफ्ट प्रा.लि. या संस्थेने तयार केलेली प्रणाली विनाशुल्क उपलब्ध करून देण्यात येणे, या संस्थेमार्फत सदर प्रणालीचा वापर करण्याबाबतचे एक दिवसीय प्रशिक्षण चारा छावणी चालकांचे पर्यवेक्षक/कर्मचारी तसेच महसूल विभागातील कर्मचारी यांना जिल्हास्तरावर उपलब्ध करून देण्यात येणे, चारा छावण्यांमध्ये दाखल होणाऱ्या पशुधनांची रोगप्रतिकारक शक्ती व उत्पादन क्षमता कायम राहण्याकरिता त्यांना देण्यात येणाऱ्या हिरवा चारा, ऊसाचे वाडे, ऊस इ. खाद्याच्या प्रमाणात वाढ करून मोठ्या जनावरांकरिता १८ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे व लहान जनावरांकरिता ९ कि.ग्रॅ. याप्रमाणे खाद्याचे प्रमाण सुधारित करण्यात आले असणे, राज्यात प्रथमच शेळ्या-मेंढ्यांसाठी छावणी सुरु करण्याचा तसेच राज्यातील दुष्काळी भागात सुरु असलेल्या चारा छावण्यांमधील जनावरांसाठी टँकरने पाणी देण्याचा निर्णय मंत्रीमंडळ उपसमितीने दिनांक ३० मे, २०१९ वा त्यासुमारास घेतला असणे, सद्यःस्थितीत राज्यात ६,२०९ टँकरच्या माध्यमातून ४,९२० गावे आणि १०,५०६ पाड्यांवर पाणी पुरवठा केला जात असणे, राज्यात पिक विम्याच्या भरपाईपोटी आतापर्यंत ३४ लाख शेतकऱ्यांना २२ कोटी रुपयांचे वाटप करण्यात आले असल्याची बाब निदर्शनास येणे, मागील ४ वर्षात ४ कोटी ७२ लाख शेतकऱ्यांना १४,७७३ कोटी रुपये इतकी भरीव नुकसान भरपाई दिली असल्याचे निदर्शनास येणे, कापूस व धान पिकांवरील किडीमुळे नुकसान झालेल्या शेतकऱ्यांना पिक विमा योजनेशिवाय ३,३३६ कोटी रुपयांची भरपाई शासनाकडून दिली असल्याची बाब निदर्शनास येणे, पालकमंत्री व जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली जवळपास सर्व जिल्ह्यांमध्ये आढावा बैठकांचे आयोजन करून दुष्काळ नियंत्रणाचे कार्य युध्द

पातळीवर सुरु असणे, जिल्हा, उपविभाग व तालुका स्तरावर क्षेत्रीय कर्मचारी प्रशिक्षणांचे व पेरणीपूर्व मशागती व तयारीबाबत विविध पिकांच्या शेतीशाळांचे आयोजन करण्यात येणे, दिनांक २४ मे ते ८ जून, २०१९ या कालावधीत उन्नत शेती, समृद्ध शेतकरी अभियान राबविण्यात येणे, कृत्रिम पाऊस निर्माण करण्याच्या दृष्टीने होत असलेला प्रयत्न, तूर्तास पेरणी न करण्याबाबत आतापर्यंत जवळपास एक लाखाच्या वर शेतकऱ्यांना एसएमएसद्वारे सूचना करून बियाणे वाया जाऊ नये म्हणून खबरदारी घेण्यात येऊन खरीपाचे नियोजन करण्याचा प्रयत्न इ. दुष्काळ निवारणार्थ शासनाकडून गांभीर्याने करण्यात आलेल्या उपरोक्त उपाययोजना व कार्यवाही विचारात घेऊन त्याअनुषंगाने करावयाची कार्यवाही."

नऊ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम ९२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) श्री.हेमंत टकले व इतर वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात वाढत्या ताणतणावामुळे विद्यार्थ्यांपासून वृद्धापर्यंत मानसिक आरोग्याचा प्रश्न गंभीर बनणे, राज्यातील २३ जिल्हा रुग्णालये आणि चार मनोरुग्णालयात मानसिक विकारतज्ञ डॉक्टरांची पदे भरलेली नसणे, तसेच मनोरुग्णांसाठी आवश्यक असलेली क्लिनिक, सायकॉलॉजिस्टची पदे रद्द करण्यात आल्यामुळे एकाही जिल्हा रुग्णालयात क्लिनिक सायकॉलॉजिस्ट उपलब्ध नसणे, परिणामी मनोरुग्णांना पुरेश्या प्रमाणात आरोग्य सेवा मिळत नसणे, परिचारिकांची पदे रिक्त असून रुग्णालय अधिकाऱ्यांची पदेही रिक्त असणे, त्यातील तीन पदाचा कारभार हंगामी अधिकाऱ्यांमार्फत चालविण्यात येणे, राज्यातील मनोरुग्णालयात क्षमतेपेक्षा जास्त रुग्णांना ठेवण्यात येणे, त्यामुळे रुग्णांच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना"

(२) डॉ.वजाहत मिर्झा व इतर वि.प.स. पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"यवतमाळ जिल्ह्यातील पुसद तालुक्याची पुसद जिल्ह्यांमध्ये निर्मिती व्हावी यासाठी येथील नागरिकांनी अनेक वर्षांपासून मागणी केलेली असणे, पुसद जिल्हा निर्मितीसाठी विविध समित्या, सामाजिक संघटना व विरोधी पक्षांनी आंदोलने करून सातत्याने प्रयत्न केलेले असणे, परंतु पुसद जिल्हा

निर्मितीसाठी कोणतीही ठोस पावले शासनाकडून उचलण्यात आलेली नसणे, पुसद तालुक्यात सर्व कार्यालय असून जिल्ह्यासाठी नवीन कार्यालय उभारण्यासाठी लागणारी जागाही उपलब्ध असणे, मात्र सदर विषयी शासनाचे होत असलेले दुर्लक्ष, यामुळे पुसद जिल्हा निर्मिती झालेली नसणे, पुसद जिल्हा निर्मितीसाठी स्थापन झालेल्या समितीने याबाबत नवीन प्रस्ताव तयार करून शासनाकडे पाठवलेला असणे, परंतु शासनाकडून पुसद जिल्हा निर्मितीसाठी कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्याने पुसद (जि.यवतमाळ) मधील नागरिकांच्या मनात शासनाप्रती असंतोष व संतापाची भावना निर्माण झालेली असणे, पुसद जिल्हा निर्मिती करणे आवश्यक असणे, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना"

विधान भवन,

मुंबई

दिनांक : १८ जून, २०१९

जितेंद्र भोळे

सचिव (का.),

महाराष्ट्र विधानपरिषद.